

Duminica a 9-a după Rusalii
(Umblarea pe mare – potolirea furtunii)
02 august 2026

„În vremea aceea Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui pe țarmul celălalt, până ce va da drumul mulțimilor. Iar El, dând drumul mulțimilor, **S-a suit în munte, ca să Se roage deosebi. Și făcându-se seară, era singur acolo.** Iar corabia era deja în mijlocul mării, fiind învăluită de valuri, căci **vântul era împotriva.** Iar la a patra strajă din noapte, a venit la ei Iisus, umblând pe mare. Văzându-L umblând pe mare, ucenicii s-au înspăimântat, zicând că e nălucă, și de frică au strigat. Dar El le-a vorbit îndată, zicându-le: **Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți.** Atunci Petru, răspunzând, a zis: Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă. El i-a zis: Vino! Iar Petru, coborându-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus. **Dar văzând vântul, s-a temut și, începând să se scufunde, a strigat, zicând: Doamne, scapă-mă!** Iar Iisus, întinzând îndată mâna, l-a apucat și i-a zis: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vântul. Iar cei din corabie l-au închinat, zicând: Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu. Și, trecând marea, au venit în pământul Ghenizaretului” (Ev. Matei 14, 22-34).

Primul verset din Evanghelia de astăzi repetă ultimul verset cu care s-a încheiat pericopa evanghelică de duminica trecută, în care a fost relatată minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor. După ce au mâncat cu toții, Domnul Hristos a slobozit mulțimile să meargă la casele lor, „i-a silit” pe ucenici să urce în corabie și să traverseze singuri Marea Galileii, spre a-i supune unui „examen”, iar El s-a urcat în munte să se roage singur în timpul nopții.

1. Muntele, singurătatea și rugăciunea

Imediat după săvârșirea minunii înmulțirii pâinilor și peștilor, Hristos urcă în munte să se roage, să-I mulțumească Tatălui. Omul intensifică de obicei rugăciunea, atunci când este în necaz, așa cum îi vedem astăzi pe ucenici în mijlocul valurilor, însă după împlinirea lucrului pentru care s-a rugat uită să îi mulțumească lui Dumnezeu. **Mântuitorul alege să aducă această mulțumire Tatălui pe un munte de lângă Marea Galileii, în singurătate și noaptea.**

De ce urcă Mântuitorul în munte să se roage? Muntele în Sfânta Scriptură constituie un spațiu ale revelațiilor divine, căci cele trei mari teofanii ale lui Dumnezeu au avut loc pe munți. Mai întâi l-a arătat lui Moise pe Muntele Sinai (Ieșire 24), spunându-i „Scoate-ți încălțăminte din picioarele tale, că locul pe care calci este pământ sfânt!” (Ieșire 3, 5), mai apoi lui Ilie pe Muntele Horeb în adierea de vânt (III Regi 19), iar în cele din urmă la trei dintre ucenicii Săi pe Muntele Tabor în lumină în prezența lui Moise și a lui Ilie (Matei 17). Aceste teofanii arată muntele ca loc privilegiat și ales de Dumnezeu spre a se descoperi oamenilor. **Muntele este locul cel mai curat al pământului, unde omul nu calcă prea des, dar și locul cel mai înalt, cel mai aproape de cer.** Muntele provoacă prin ambivalența sa, căci este un loc aspru, friguros și periculos datorită frigului și animalelor sălbatice, dar și un spațiu al „cerului deschis”, al revărsării harului, al apropierii de Dumnezeu.

Mântuitorul Hristos a consacrat muntele în noaptea de după înmulțirea pâinilor ca loc prin excelență al retragerii și rugăciunii. Exemplul său a fost urmat de cete întregi de monahi, care au ales muntele ca spațiu geografic cu semnificații duhovnicești, pentru a trăi în asceză și a se apropia de cer. Muntele Olimp din Bitinia, Muntele Tur Abdin, Muntele Athos, Muntele Sinai, Muntele Tabor, Muntele Carmel sunt doar cele mai celebre

spații ale revelării harului lui Dumnezeu. Mănăstirile din țara noastră sunt, de asemenea, adesea ridicate la poalele munților! Desigur, Dumnezeu nu este mai aproape de noi doar prin simplul fapt că ne urcăm pe un munte, însă muntele sau singurătatea ne ajută să ne ridicăm dincolo de grijile sau zgomotul lumii. Dumnezeu este prezent oriunde, în orice inimă care se deschide și Îl primește, însă fiecare creștin trebuie să-și găsească propriul „munte”, un loc și un timp în care să se poată întâlni fără tulburare cu Dumnezeu.

Mântuitorul se roagă seara sau noaptea, pentru că și noaptea este un timp al întâlnirii cu noi înșine și cu Dumnezeu. Noaptea este timpul când lumea tace și grijile lumești se diminuează, arătându-se ca timp prielnic pentru întâlnirea cu noi, pentru a auzi glasul lui Dumnezeu! **Sfântul Isaac Sirul spune că lacrimile și rugăciunea de noapte au o putere aparte, căci atunci mintea este mai puțin risipită.** Așadar, suntem chemați de Hristos să îi urmăm exemplul și să căutăm un „munte”, o „cămară” și un timp, în care să ne rugăm, căci în rugăciune primim putere și mângâiere de la Dumnezeu, stăm în prezența Lui.

2. Ucenicii în corabia pe valuri – o „icoană” a vieții cu Hristos

Noaptea este însă ambivalentă, căci nu este doar un timp al tăcerii și descoperirii lui Dumnezeu, ci și o vreme a încercărilor, căci în nopți multe persoane sunt chinuite de îndoieli, de lipsa de sens, de frică. Întunericul este spațiul în care lucrează și cel rău, căutând să-i înfricoșeze pe oameni. Această ambivalență a nopții o trăiesc ucenicii în timpul nopții pe mare, când vine furtuna, iar corabia învăluită de valuri este aruncată încoace și încolo. Pescari cu experiență, apostolii nu pot stăpâni corabia! Mântuitorul știa de furtuna ce va veni, de aceea „a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui pe țarmul celălalt”. Pregătea pentru ei o încercare și o nouă lecție, dorind să le arate cum să lupte pe valurile vieții. După o noapte de luptă cu valurile, Hristos li se arată „la a patra strajă din nopți”, adică aproape spre dimineață. Adesea, Dumnezeu lucrează în acest mod în viața noastră, arătându-se atunci când obosim în luptă. Am putea spune că acest episod evanghelic este o „icoană a vieții”. Sunt multe situații în viața noastră când nu mai putem conduce „corabia vieții noastre” încotro dorim noi. Suntem conduși de valuri și de vânturi. **Expresia din Evanghelie „vântul era împotriva” exprimă foarte direct situațiile în care totul este împotriva noastră.** Ne luptăm și ne luptăm, dar nu înaintăm. Chiar și în viața duhovnicească este adesea la fel, nu doar în cea de zi cu zi.

În această situație de neputință și disperare a ucenicilor apare Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și le spune cuvintele „**Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți**”. Frica de moartea în valuri este dublată acum de cea cauzată de Iisus, care le apare ca o nălucă. Ucenicii nu Îl recunosc pe Iisus, iar Petru cere o confirmare a dumnezeirii Sale prin mergerea sa pe apă, fără să știe că această cerere se va transforma într-o confirmare a puținei sale credințe. Voind să verifice dacă năluca este chiar Domnul, îi cere să meargă pe apă, iar la chemarea „vino” răspunde mai întâi cu credință, iar apoi cu îndoială. Sfânta Evanghelie ne arată că atunci **când Petru se uita la Hristos și mergea spre El nu se scufunda.** Sfântul Evanghelist Matei dă un amănunt central, anume că a început să scufunde „văzând vântul”. Aceasta este una din cheile centrale pentru interpretarea episodului. Petru era un om cu credință, altfel nu ar fi pornit pe drumul pe apă spre Hristos. Atunci când privea spre Hristos și mergea pe apă marea era la fel de învolburată și mișcată de vânturi, ca și în momentul în care s-a scufundat. Ce a făcut diferența între cele două momente? Ținta privirii sale. **Când a privit la vânt s-a scufundat, iar când a privit la Hristos, creatorul vânturilor, a mers pe apă.** Episodul acesta mijlocește astfel un model de viațuire creștină, în care privirea spre Hristos ne ajută să plutim peste problemele vieții, iar privirea lor fără privirea la Dumnezeu ne face să rămânem robi ai

problemelor. Legătura vie cu Hristos ne ține deasupra tuturor încercărilor, iar slăbirea acestei legături ne face să ne scufundăm. Hristos însă înțelege slăbiciunea omenească și de aceea îi întinde mâna și îi spune „puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?”, ridicându-l pe Petru din valuri și salvându-l în corabie. Aceasta este și nădejdea noastră în fața valurilor care învâluie de multe ori corabia vieții noastre.

3. Împrejur furtună, în suflet pace și lumină, căci acolo este Hristos

Iisus Hristos apare în acest episod biblic ca izbăvitorul ucenicilor cuprinși de frică și îngroziți de încercările prin care trec. Sfânta Evanghelie repetă constant tema fricii, arătând că „ucenicii s-au înspăimântat”, „de frică au strigat”, iar Petru „văzând vântul, s-a temut” și apoi s-a scufundat. Domnul Hristos îi însoțește pe ucenicii în încercările lor și în cele din urmă îi izbăvește de groază și de frică prin prezența Sa. Marea minune a acestui episod biblic nu este nici faptul că Hristos potolește furtuna și nici scoaterea lui Petru din afundarea în apă, ci ajutorul dat ucenicilor să-și poată birui frica și spre a trăi cu credința și încrederea în Dumnezeu, nu cu frica de „vânt” și de „furtună”! **Corabia pe valuri este atât „o icoană a vieții”, cât și „o icoană a Bisericii”.** În tradiția creștină „corabia” este un simbol al Bisericii, care îi poartă pe cei aflați în ea peste toate valurile acestei vieți până ajung la limanul cel lin al vieții veșnice. Corabia Bisericii nu îi poartă pe creștini doar prin greutățile vieții, prin toate fricile, ci îi trece până dincolo de moarte, căci Cel care o conduce este Hristos, biruitorul morții.

Sfântul Ioan Scărarul ne învață că frica „este o simțire copilărească în sufletul îmbătrânit de slava deșartă. Frica lașă este o slăbire a credinței, arătată în așteptarea plină de spaimă a unor lucruri neprevăzute” (Sf. Ioan Scărarul, Scara, Cap. 20). Cine crede în Hristos așadar și este smerit nu are frică, căci știe că Dumnezeu nu îl lasă cu nici un chip. Frica și răul din lume nu pot fi explicate în totalitate, ele trebuie însă înfruntate. Mântuitorul Hristos nu a explicat lucrarea celui rău, ci a înfruntat-o în toate ipostazele până pe Cruce! Pentru a ne elibera de frică, trebuie să o înfruntăm și noi împreună cu Hristos, Cel care ne păzește și ne ocrotește. Sfântul Ioan Scărarul oferă o metodă pentru a birui frica prin înfruntarea acesteia și nădejdea în Dumnezeu, pe care o descrie în capitolul al 20-lea al Scării:

„În locurile în care te-ai obișnuit să-ți fie frică, nu pregeta să te duci pe întuneric. Iar de vei tremura puțin, această patimă copilărească și de râs va îmbătrâni împreună cu tine. Mergând, înarmează-te cu rugăciunea. Ajungând acolo, întinde mâinile în sus și biruiește pe vrăjmași, cu numele lui Iisus, căci nu e în cer și pe pământ armă mai tare. Izbăvit de boală, preamărește pe Cel ce te-a izbăvit. Căci mulțumindu-L, te va acoperi în veci”.

Nu există așadar viață fără încercări și provocări. Episodul potolirii furtunii pe mare ne arată că Dumnezeu îngăduie încercările din viața noastră, însă **prin prezența Sa orice suferință poate fi transformată în lumină și bucurie sfântă.** Am putea spune că dacă Domnul Hristos este în inima noastră, atunci pentru noi nu există decât pace și lumină, chiar și în marile furtuni care încearcă să răstoarne corabia vieții noastre. Acest adevăr este exprimat foarte frumos și profund în condacul al 5-lea din Acatistul „Slavă lui Dumnezeu pentru toate”:

„Nu sunt cumplite viforele vieții pentru acela în al cărui suflet strălucește făclia focului Tău. Împrejur - vreme rea și întuneric, groază și urlet de vijelie; iar în sufletul lui e pace și lumină: acolo e Hristos! Și inima cântă: Aliluia!”